

(ישעה סג) מי זה בא מֵאָדוֹם חֲמוֹץ בָּגְדִים מִבְצָרָה.

מְרֻכְבָּות פְּרֻעָה וְחִילּוֹ יְרֵה בָּיִם. (שמות טו) רַبִּי יִצְחָק פָּתָח, (ירמיה י) לְקוֹל תְּתוֹ הַמּוֹן מִים בְּשָׁמִים וַיַּעַלְהַ נְשָׁאִים מִקְצָה הָאָרֶץ בְּرָקִים לְמַטָּר עַשְׂה וַיּוֹצֵא רֹוח מִאָזְרָתָיו. הָא תְּגִינֵּן, שְׁבָעָה רַקִיעָן עָבֵד קְדֵשָׁא בָּרוּךְ הוּא, וּבְכָל רַקִיעָא וּרְקִיעָא כְּבָין קְבִיעָן, וּרְחַטִּין בְּכָל רַקִיעָא וּרְקִיעָא, וְלֹעֲלָא מִפְלָהוּ עֲרָבוֹת.

וּבָל רַקִיעָא וּרְקִיעָא בְּהַלּוֹכוֹ מִאָתָן שְׁנִין, וּרְוּמִיה חַמֵּשׁ מֵאָה שְׁנִין. וּבֵין רַקִיעָא וּרְקִיעָא, חַמֵּשׁ מֵאָה שְׁנִין. וְהָא עֲרָבוֹת הַלּוֹכוֹ בְּאוֹרְכִיה, אַלְפָ וְחַמֵּשׁ מֵאָה שְׁנִין. וּפּוֹתִיה, אַלְפָ וְחַמֵּשׁ מֵאָה שְׁנִין, וּמְזִוִּיאָ דִילִיה, גְּהַרְין כָּל אַינְיָן רַקִיעָן.

לְשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ

וְקָלְטִירּוֹלְסִין שֶׁל אָדוֹם. זֶה שְׁבָתּוֹב קְבוּעִים שְׁרָצִים בְּכָל רַקִיעָ וּרְקִיעָ, וּמַעַל בָּלָם עֲרָבוֹת. (ישעה סג) מי זה בא מֵאָדוֹם חֲמוֹץ בָּגְדִים מִבְצָרָה.

מְרֻכְבָּת פְּרֻעָה וְחִילּוֹ יְרֵה בָּיִם. רַבִּי יִצְחָק פָּתָח, (ירמיה י) לְקוֹל תְּתוֹ הַמּוֹן מִים בְּשָׁמִים וַיַּעַלְהַ נְשָׁאִים מִקְצָה הָאָרֶץ בְּרָקִים לְמַטָּר עַשְׂה וַיּוֹצֵא רוח מִאָזְרָתָיו. הָרִי שְׁנִין, שְׁבָעָה רַקִיעִים עַשְׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּבְכָל רַקִיעָ וּרְקִיעָ כּוֹכְבִים

וְהִא תָּגִינֵּן, לְעִילָּא מַעֲרֻבּוֹת, רְקִיעַ דְּחִיוֹת. פְּרִסּוֹת
דְּחִיוֹת קְדִישָׁין וְרוּמָהּוֹן, בְּכָלָהוּ. לְעִילָּא
מְגַהּוֹן קְרִסּוֹלִין דְּחִיוֹת כְּכָלָהוּ. שֹׂקִי הַחִיוֹת,
כְּכָלָהוּ. אַרְכּוֹבִין דְּחִיוֹת, כְּכָלָהוּ. יְרִכִּין דְּחִיוֹת,
כְּכָלָהוּ. עֲגָבִי דְּחִיוֹת, כְּכָלָהוּ. וְנוֹפָא דְּחִיוֹת כְּכָלָהוּ.
גְּדָפִיָּהוּ, כְּכָלָהוּ. וְצֹאָרִיהָוּ, כְּכָלָהוּ. רְאַשִּׁי הַחִיוֹת,
כְּכָלָהוּ. מְאי כְּכָלָהוּ. בְּקָבְלִי כָּלָהוּ.

וְכָל שִׁיבָּא וְשִׁיבָּא דְּבָחִיוֹת, לְקַבֵּל שְׁבָעָה
תְּהוֹמִין, וְלְקַבֵּל שְׁבָעָה הַיְּכָלִין וְלְקַבֵּל
מְאַרְעָא לְרִקְיעָא. וְלְקַבֵּל מְרִקְיעָא לְרִקְיעָא.
וְשִׁיעָרָא דְּכָלָהוּ וְרוּמָהּוֹן עַשְׂרִין וְחַמְשָׁה
אלְפִין חַוְּלִקִין, מְשִׁיעָרָא דְּקוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא,
כִּמְהַ דְּאָזְקִימְנָא.

וְעוֹד רִקְיעָא חַד לְעִילָּא, מִן קְרִגִּי הַחִיוֹת, דְּבָתִיבּוּ

לְשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ

בְּלָם.

וְהִרְיִ שְׁנִינוֹ, מַעַל לְעֶרֶבּוֹת רִקְיעַ הַחִיוֹת.
הַפְּרִסּוֹת שֶׁל הַחִיוֹת הַקְדוּשָׁות וְרוּמָם -
בְּכָלָם. מַעַלְיָהֶם קְרֶסְלִי הַחִיוֹת בְּכָלָם.
שֹׂקִי הַחִיוֹת בְּכָלָם. אַרְכּוֹבִי הַחִיוֹת
בְּכָלָם. יְרִכִּי הַחִיוֹת בְּכָלָם. עֲגָבִי הַחִיוֹת
בְּכָלָם. וְנוֹפָא הַחִיוֹת בְּכָלָם. בְּנִפְיָהֶם
בְּכָלָם, וְצֹאָרִיאָה שְׁלָהֶם בְּכָלָם. רְאַשִּׁי
הַחִיוֹת בְּכָלָם. מָה זוּה בָּמוּ בְּלָם? בְּנִינָּד

(יחזקאל א) וְדֹמֹת עַל רָאשֵׁי הַחַיָּה רֶקִיעַ. מַלְרָעַ כִּמְהָרָתִיבִין, בִּימִינָא וִשְׂמָאלָא.

מִתְחֹזֶת יְמָא שְׁרָאָן כְּלָהוּ נִגְנִי יְמָא, וִשְׁטָאָן,
אֲתִכְנָפֹו בְּזַוְּיַהּוֹן אַרְבָּע, נִחְתָּיוֹן בְּדַרְגֵּיַהוּ,
וּבְלָהּוּ רֶתִיכִין אַקְרָזָן בְּשַׁמְּהָן. מִתְחֹזֶת אַלְיָן, אַזְלָיָן
וּשְׁאַטְיָן אַיְפָיָן זְעִירָיָן, דְּרָגָיָן עַל דְּרָגִיָּב, (תְּהִלִּים
ק"ד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וַרְחָב יָדִים שֶׁם רֶמֶשׁ וְאֵין מַסְפֵּר
חִזּוֹת קָטָנוֹת עַם גָּדוֹלוֹת. וְהָא אַזְקִימָנָא מַלְיִי.

מַסְטָר שְׂמָאָלָא תְּתָאָה, קְיוּזִמְיָטָא סְטָרָא אַחֲרָא
וְאַחֲידָן מַאִינָן דְּלָעִילָא, וְנִחְתָּו לְאַתְבָּרָא
מַחְיָלָא תְּקִיפָא קְדִישָׁא. כִּמְה דְּאַזְקִימָנָא, מַרְכָּבָת
פְּרָעָה וְחִילָוּ זָנוֹ. (שמות ט"ו) יִמְינָךְ יְיָ נְאָדָרִי בְּפָה.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשֻׁעַתָּא דְצְפָרָא נְהִיר, וְאַיְלָתָא
קְיִמָּא בְּקִיּוֹמָה, אֲתַעֲבָרָת בְּסְטָרָהָא, וְעַאלָת בְּמַאֲתָן

לְשׁוֹן הַקוֹדֶש

הַחִיוֹת, שְׁבָתוֹב (יחזקאל א) וְדֹמֹת עַל רָאשֵׁי
הַחַיָּה רֶקִיעַ. מַלְמָטָה בְּפֶה מַرְכָּבּוֹת,
בִּימִין וִשְׂמָאל. מִתְחֹת לִים שְׁרוּוּיִם כָּל הַגִּי הַיָּם וּשְׁטִים,
מִתְכּוֹנִיסִים בְּאַרְבָּע בּוֹיּוֹם, יוֹרְדִים
בְּדַרְגּוֹתֵיהֶם, וּכְל הַמַּרְכָּבּוֹת נִקְרָאות
בְּשִׁמְמוֹת. מִתְחֹת אַלְהָה הַוּלְכִים וּשְׁטִים
אָוֹתָם קָטָנִים, דְּרוֹגוֹת עַל דְּרוֹנוֹת, שְׁבָתוֹב
(תְּהִלִּים ק"ד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וַרְחָב יָדִים שֶׁם

הַיְבָלִין דְמַלְכָא. בֶּר נְשׁ דְאַשְׁתָּדָל (דף נ"ז ע"א) בְּפִלְגּוֹת לִילִיא בְּאוּרִיתָא, בְּשֻׁעַתָּא דְאַתָּעָר רְזִיחָא דְצַפּוֹן, (ס"א וְתִיאוּבָתָא דְאַיְלָתָא) וּבְאִבָּת אַיְלָתָא לְאַתְּעָרָא בְּעַלְמָא, אֲתִי עַמָּה לְקִיְמָא קָדָם מַלְכָא, בְּשֻׁעַתָּא דְגַהִיר צְפָרָא (ס"א וְהַחְוָא בֶּר נְשׁ אַלְיָוָתָה וְלִיחְדָּר שְׁמִיה קְדִישָׁא בְּרוּךְ יְאֹוֹת)

מִשְׁכִּין עַלְיהָ חֶד חֹטָא דְחַסְדָּךְ.

מִסְתְּבָל בְּרִקְיעָא, שְׁרִיא עַלְיהָ גַּהְיוֹ דְסִכְלָתָנוֹ דְדַעַתָּא קְדִישָׁא, וּמִתְעַטָּר בֵּיה בֶּר נְשׁ, וְדַחְלִין מִגְיה כֵּלָא. בְּדַיּוֹן הָאֵי בֶּר נְשׁ אַקְרָבִי בְּרָא לְקוּדָשָׁא בָּרוּךְ הוּא, בֶּר הַיְכָלָא דְמַלְכָא. עַל בְּכָל תְּרֻעָוִי, לִית דִימָחֵי בִּידְיה.

בְּשֻׁעַתָּא דְקָרִי לְהַיְכָלָא דְמַלְכָא, עַלְיהָ בְּתִיב, (תהלים קמה) קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרָאֵיו לְכָל אָשָׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֶמֶת. מַאי בְּאֶמֶת. בְּמָה דְאַזְקִימְנָא,

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

הַיְכָלוֹת של הַמֶּלֶךְ. הָאָדָם שְׁמַשְׁתָּדֵל הַהַשְׁבָּלָה שֶׁל דָעַת הַקָּדוֹשָׁה, וּמִתְעַטָּר בְּחִיצוֹת הַלִּילָה בְּתוֹרָה, בְּשֻׁעה שְׁמַתְעוּרָתָה רוח צָפּוֹן (וְתִשְׁוֹקֵת הַאַיְלָת) וּכְוֹאָבֶת הַאַיְלָת לְהַתְעוֹרָר בְּעוֹלָם, בְּאַעֲמָה לְעַמְדָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, בְּשֻׁעה שְׁמַאיָּר הַבָּקָר (וְאָתוֹ אָדָם מַתְפָּלָל תְּפִלָּתוֹ וְלִיחְדָּר הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ קְרָאָיו) מַוְשָׁכִים עַלְיוֹן חֹטֶט שֶׁל חַסְדָּךְ. מִסְתְּבָל בְּרִקְיעָא, שְׂזָרָה עַלְיוֹן אוֹר

(מיכה ז) **תַּתִּן אֶתְמָת לִיעַקְבּוֹ**, דִּידֻעַ לִיהְדָּא שֶׁמְאָ קָדִישָׁא
בְּצַלְזִוִּתְיָה (נ"א בעלמא) בְּדַקָּא יִאָוֹת. וְדָא פּוֹלְחָנָא
דְּמַלְכָּא (נ"א דשפא) קָדִישָׁא.

וּמְאָן דִּידֻעַ לִיהְדָּא שֶׁמְאָ קָדִישָׁא בְּדַקָּא יִאָוֹת,
אוֹקִים אֲזָמָא יְחִידָא בְּעַלְמָא, דְּבַתִּיב, (شمואל
ב ז) וּמֵי בְּעַמְדָה יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ. וְעַל דָא
אָוּקִים נָא, כֹּל כְּהֵן דָלָא יִדְעַ לִיהְדָא שֶׁמְאָ קָדִישָׁא
בְּדַקָּא יִאָוֹת, לֹא פּוֹלְחָנִיה פּוֹלְחָנָא. דָהָא כָלָא בִּיה
תְּלִיאָ, פּוֹלְחָנָא עַלְאָה, וּפּוֹלְחָנָא תְּתָאָה. וּבְעֵי
לְכִזּוֹנָא לְבָא וּרְעוֹתָא, בְּגִינַן דִּיתְבְּרָכִין עַלְאָי וּתְתָאָי.

בְּתִיב (ישעה א) כִּי תָבָא לְרֹאֹות פְנֵי. כֹּל בָּר נְשָׁ
דָא תִּיְהָדָא שֶׁמְאָ קָדִישָׁא, וְלֹא
אֲתִבּוֹן בִּיה בְּלָבָא וּרְעוֹתָא וּדְחִילָא, בְּגִינַן דִּיתְבְּרָכִין
בִּיה עַלְאָי וּתְתָאָי, רְמָאָן לֵיה צְלוּתִיה לְבָר, וּכְלָא

לְשׁוֹן הַקוֹדֵש

כְּרָאוִי, אֵין עֲבוֹדָתוֹ עֲבוֹדָה, שְׁהָרִי תְּפִלָּה
שְׁיֹודֵעַ לִיחָדָר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ בְּתִפְלָתוֹ
(בעולם) בְּרָאוִי, וּזֹעֲבוֹדָתוֹ שֶׁל (השֵׁם) הַמֶּלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ.

בְּתִיב (ישעה א) כִּי תָבָא לְרֹאֹות פְנֵי. כֹּל
אָדָם שְׁבָא לִיחָדָר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְלֹא
מִתְבּוֹן בּוֹ בְּלָבָא וּרְצִוָּה וּירְאָה כְּרָיוֹן
שִׁיתְבְּרָכוּ בּוֹ עַלְיוֹנִים וּתְהִוּנִים, וּרְקִים
אֶת תִּפְלָתוֹ הַחוֹזֶה, וּכְלָם מִכְרִיזִים עַלְיוֹן
שֶׁלָא יָדַע לִיחָדָר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ

מִכְרִיזֵי עַלְיהָ לְבִישׁ. וּקְוִידְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא קְרִי עַלְיהָ בַּי תָּבוֹא לִרְאוֹת פָּנֵי.

בַּי תָּבוֹא לִרְאוֹת מִבְעֵי לִיהְ, מַאי לִרְאוֹת פָּנֵי.
אֲלֹא כֹּל אִינּוֹן אֲגַפֵּין דְמַלְכָא, טְמִירִין בְּעַמְקָא
(נ"א בְּאַתָּר) לְבַתֵּר חַשׂוֹכָא (ס"א יִשְׁתַּחַוו סְטוּרוֹ וְכֵל וּכְיוֹ) וּכְלָ
אִינּוֹן דִּידְעֵין לִיחְדָּא שֶׁמְאָ קְדִישָׁא בְּדַקָּא יִאָוֹת
מִתְבָּקָעֵין כֹּל אִינּוֹן פּוֹתָלִי חַשׂוֹכָא, וְאֲגַפֵּין דְמַלְכָא
אֲתַחְזֵין, וְגַהְרִין לְכָלָא. וּכְרָ אִינּוֹן אֲתַחְזֵין וְגַהְרִין,
מִתְבָּרְכִּין כֹּל אַלְיאָן וְתַפְאָן. בְּדַיּוֹן בְּרַכָּאָן
אֲשֶׁתְּכָחוּ בְּכָלָהוּ עַלְמִין, וּבְדַיּוֹן בְּתִיבּוֹ לִרְאוֹת פָּנֵי.

מַי בְּקָשׁ זֹאת מִידְכֶם, מַאי קָא מִיּוֹרִי. אֲלֹא מִאן
דָּאַתִּי לִיחְדָּא שֶׁמְאָ קְדִישָׁא עַלְאָה, בְּעֵי לִיחְדָּא
מִסְטָרָא דְזֹאת. בְּמַה דְכַתִּיבּ, (וַיִּקְרָא ט") בְּזֹאת יִבָּא
אַהֲרֹן אֶל הַקָּדֵשׁ. בְּגַין דִּיזְבְּזָגָנוּ בְּחַדָּא, אִינּוֹן תְּרִין:

לשון הקודש

לְרֹעַ. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קֹרֵא עַלְיוֹן, בַּי גְּרָאִים וּמְאִירִים, כֹּל הַעֲלִיוֹנִים וְהַתְּהִתּוֹנִים מִתְבָּרְכִּים, וְאוֹ נְמַצְאֹות בְּרָכוֹת כֹּל הַעוֹלָמוֹת, וְאוֹ כְּתוּב לִרְאוֹת פָּנֵי.

מַי בְּקָשׁ זֹאת מִידְכֶם, מה זה אומר? אֲלֹא מִין בְּעֵמֶק (בַּמְקוּם) אחר הַחַשְׁכָּה הַלְלוּ גְּנוּזִים בְּעַמְקָה כְּלָפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּשַׁתְּחַשְׁבָּה אֲלֹא מֵשָׁבָא לִיחְדָּא אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַעֲלִיוֹן, אֲרִיךְ לִיחְדָּא מִצְדָּא שֶׁל זֹאת, בָּמוֹ שְׁבָתוֹב (וַיִּקְרָא ט") בְּזֹאת יִבָּא אַהֲרֹן אֶל

צדיק וצדיק, בזוויגא חדא. בגין דיתברכון כלל
מפנייהו ואליין אקרינו חצרא, בפה דבטיב, (טהילים סה)
אשרי תבחר ותקרב ישבען חצרא.

ויאי איהו אתי ליחדא שמא קדיישא, ולא יתבזoon
ביה ברעotta דלבא, בדחילו ורהימו. קדשא
בריך הוא אמר, מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי.
וזאת וڌאי, דהא לא אשתחה בהו ברפאן. ולא די
دلא אשתחהו בהו ברפאן, אלא דשריא בהו דינא
ו אשתחה דינא בכלל.

תא חוי, ימינה דקודשא בריך הוא, מגיה מתערין
כל נהיון, כל ברפאן, וכל חדו. ביה בליל
שלא בפה דאית בבר נש ימינה ושלא.
ושלא אתבליל ביימינה, ימינה הוא בליל כלל.
וביד אהער ימינה שלא אהער עמייה, דהא ביה
אחד ואתבליל.

לשון הקודש

הקדש. כדי שיוננו באחד אותך
השנים, צדיק וצדיק בונוג אחד, ברי
שיתברכו הפל מלהם, ואלה גנראים
חצרייה, בכתב (טהילים סה) אשרי תבחר
בhem הרין ונמציא דין בפל.

בא ראה, מימינו של הקדוש ברוך הוא
מתעוררים כל האורות, כל הברכות
ובכל שמה. בו בלול השםאל, כמו שיש
באדם ימין ושמאל, והشمאל נבלל
ו塘רב ישבען חצרייה.

וזם הוא בא ליחד את השם הקדוש,
ולא מתרפנן בו ברכzon הלב, ביראה
ואבה – הקדוש ברוך הוא אומר, מי

וְתָא חַי, בְשִׁעְתָא דָאָרִים בֵר נֶש יְדִיה בְצַלּוֹתָא,
מְבִזּוֹן בְאַצְבָעָן דִילִיה לְעַילָא. פְמָה דְבָתִיב,
(שמות י) וְהִיה כְאַשְר יְרִים מְשָׁה יְדוֹ וְגַבָּר יִשְׂרָאֵל.
דָהָא בִימִנָא תְלִיא כָלָא. וּבְתִיב (ויקרא ט) וַיִשְׁא אַהֲרֹן
אֶת יְדוֹ, וּבְתִיב חָסֶר. וּבְדִין אַתְבּוֹן לְבָרְכָה לְעַילָא.

וְקַוְדְשָׁא בָרֵיךְ הוּא לְאוֹ חַבִי, בְשִׁעְתָא דָאָרִים
יִמְינָא לְעַילָא, וַיְהִי לְתַתָּאי, דָהָא
כָל סִיעָתָא וּכָל בְּרֶכֶאן אַסְתָלִיקוֹ מְנִיחָה. מְגַלָּן.
דְבָתִיב גְטִית יִמְינָה תְבָלָעָמוֹ אָרֶץ. מָאי גְטִית
יִמְינָה. בְתְרָגּוֹמוֹ, אֲרִימָת יִמְינָה. מִיד תְבָלָעָמוֹ
אָרֶץ. וּבְדִין לֹא שְׁלֹטִין דִינֵין בְעַלְמָא, מָאי טֻמָא, בְגַיִן
דִימִנָא אַשְׁתָבָה עַמִּיה. וְאֵי יִמְינָא אַסְתָלִיקָת, הָא

לשון הקודש

בִימַין, וְהַיָּמִין כָלְלָא אֶת הַכְלָל. שְׁמָרִים יְמִין לְמַעַלה, אוֵי לְתַחְתוֹנוֹת!
שְׁהָרִי בֵל הַסְיוּעָה, וּכָל הַבְּרִכּוֹת
מְסֻתְלִיקִים מֵהֶם. מְגַנֵּן לְנוּן שְׁבָתוֹב גְטִית
יִמְינָה תְבָלָעָמוֹ אָרֶץ. מִה זֶה גְטִית?
יִמְינָה? בְתְרָגּוֹמוֹ, הַרְמָתָה יִמְינָה. מִיד
תְבָלָעָמוֹ אָרֶץ. וּבְשִׁימַין נְמִצָאת,
יְדוֹ וְגַבָּר יִשְׂרָאֵל. שְׁהָרִי בִימַין הַכְלָל
תַלְויִי, וּבְתִיב (ויקרא ט) וַיִשְׁא אַהֲרֹן אֶת יְדוֹ,
וּבְתִיב חָסֶר, וַיְהִי מְתַבּוֹן לְבָרָךְ לְמַעַלה.
וְתַקְדוֹשׁ בָרֵיךְ הוּא לֹא בָךְ – בְשִׁעה

שָׁמָלָא אָזְדָּמָנָת, בְּדִין דִּינֵינוּ מִתְעָרֵין בְּעַלְמָא,
וְדִינָא שְׂרִיא בְּכָלָא.

רַבִּי שְׁמֻעוֹן פָּרֵד חֹוה מְטִי לְהָאִי קְרָא, חֹוה בְּכִי,
דְּבָתִיב, (אייה ב) הַשִּׁיב אַחֲר יִמְינּוּ. וּכְיַ אָפְשָׁר
דְּהַשִּׁיב אַחֲר יִמְינּוּ. אַלְא בְּגִין דְּאַקְדִים שָׁמָלָא
לְנִחְתָּא בְּעַלְמָא, וַיְמִינָא אֲשֶׁתְאָרָת בְּאַתָּר אַחֲרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמֻעוֹן, בְּתִיב (ישעה ט) הַצְדִיק אָבָד. וְהָא
אָזְקִימְנָא מַלְיִ, הַצְדִיק נָאָבָד לֹא (דף נ"ז ע"ב)
בְּתִיב, אַלְא הַצְדִיק אָבָד. מִכֶּל אַיִינָן אַנְפִי מַלְפָא,
לֹא אֲשֶׁתְבָח דְּאָבָד, אַלְא צְדִיק. אָבָד בְּתִירִ סְטוּרִי:
חֶד, דָלָא שְׁרָאָן בֵּיה בְּרַכְאָן, פָר בְּקַדְמִיתָא. וְהָד,
דְּאַתְרִחִיקָת מְגִיה בַת זָוִיגָה דְּהֵיא בְּגַסְתָּא יִשְׂרָאֵל.
אֲשֶׁתְבָח, דְּצְדִיק אָבָד יְתִיר מַפְלָא. וְלוֹזְמָנָא דְּאָתִי
בְּתִיב, (זכריה ט) גִּילִי מַאֲד בַת צִיּוֹן הַרְיִיעִי בַת יְרוֹשָׁלָם

לְשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ

מִתְעוּרִים דִינִים בְּעוֹלָם, וְהַדִּין שְׁרִוי אָבָד. וְהַרִי בָּאָרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים, לֹא
כְּתוּב הַצְדִיק נָאָבָד, אַלְא הַצְדִיק אָבָד.
מִכֶּל אָוֹתָם פְּנֵי הַמְלָך לֹא נִמְצָא שָׁאָבָד
אַלְא צְדִיק. אָבָד בְּשִׁנֵּי צְדָדִים: אַחֲר –
יִמְינּוּ. וּכְיַ אָפְשָׁר שְׁהַשִּׁיב אַחֲר יִמְינּוּ?
אַלְא מִשּׁוּם שְׁהַקְדִים הַשְּׁמָאל לְרַדְתָּ
לְעוֹלָם, וְהַמִּין נִשְׁאָרָה בָּمָקוֹם אַחֲרָה.
אָמַר רַבִּי שְׁמֻעוֹן, בְּתִוב (ישעה ט) הַצְדִיק

הנה מלבד יבא לך צדיק ונושע הוא. צדיק ומושיע לא בתיב, אלא צדיק ונושע הוא. הוא נושא ודקאי. זה אתמר.

ימינך יי' נאדרי בכח. (שמות טו) מאי נאדרי, נאדר מבצעי ליה. אלא, בשעתא דשמאלא אתיא לאזדונא בימינא, כדין כתיב נאדרי תרעין, (ס"א בכח, תרעין, ולעלום וכו') ולעלום הבי הוא בגין דשמאלא אשתחה בימינא, ואתפליל ביה.

אמר רבי שמעון, במה דאקי מנא הבי הוא, דבר נש אשתחה דאתפלג. מאי טעם. בגין לכבלא עמיה בת זוגיה, דיתעבידיו חד גופה ממש. פדר ימינה, אשתחה דאתפלג. מאי טעם. בגין לכבלא עמיה שמאלא. והבי הוא כלא, חד בחד. ועל דא, בהד מחי ומשי, הדא הוא רבתיב ימינה יי' תרעין אויב.

לשון הקודש

גiley מادر בת ציון הריעי בת ירושלים נאדרי, תרעין, (כח, שנין, ולעלום וכו') ולעלום הנה מלבד יבוא לך צדיק ונושע הוא. זה בך, משום ששמאל נמצא בימין צדיק ומושיע לא בתוב, אלא צדיק ונושע הוא. הוא נושא ודקאי, והרי זה נתבאר.

ימינה הד נאדרי בכח. מה זה נאדרי? היה צדיק לחיות נאדרי אלא בשעה ממש. בשימינה, נמצא שענקלק. מה הטעם? כדי לקבל עמו בת ונו שעישו נוף אחד ששמאל בא להזונג בימין, או בתוב

תא חוי, שירתא דא אתמר, על ההוא זמגנא, ועל זמגנא דאתמי, ביומי דיתער מלכָא משיחא, דבתיב, ימיגד יי' תרעץ אויב, רעצת לא בתיב, אלא תרעץ. מה בתיב בקדמיתא, (איכה א) השיב אחר ימינו מפני אויב, בההוא זמגנא, היא תרעץ אויב לזמגנא דאתמי. וכלא חבי הוא, תחרום קמיך, הרסת לא בתיב, אלא תחרום. תשלה חרונך יאלמו בקש, כלל לזמגנא דאתמי. ימיגד יי' גאנדרי בפה, בזמגנא דא, בעלמא דין. ימיגד יי' תרעץ אויב, בזמגנא דמלכָא משיחא. וברוב גאונך תחרום קמיך, לביאת גוג ומגוג. תשלה חרונך יאלמו בקש, לתחיית המתים. דבתיב, (ויליאם יב) ורבים מישיני אדמות עפר יקיצו אלה לחי עולם ואללה לחרפות ולדראון עולם.

לשון הקודש

הכל, אחד באחד. ועל זה באחד מפה תחים קמיך – לא כתוב הרסת, אלא תחים. תשלה חרונך יאלמו בקש. נפל לעתיד לבא. ימיגד ה' גאנדרי בפח – בומן ח�, בעולם ח�. ימיגד ה' תרעץ אויב – בומן מלך הפטשית. וברוב גאנך תחים קמיך – לביאת גוג ומגוג. תשלה חרונך יאלמו בקש – לתחיית המתים, שבחות (ויליאם יב) ורבים מישיני אדמות עפר יקיצו אלה לחי עולם ואללה לחרפות ולדראון עולם.

בא ראה, שירה זו נאמרה על אותו זמן ועל הומן שיבא לעתיד, בימים שיתעורר מלך הפטשית, שבחות ימיגד ה' תרעץ אויב. לא כתוב רעצת, אלא תשלה. מה כתוב בתחילת? (איכה ב) השיב אחר ימינו מפני אויב. באותו זמן היה תרעץ אויב לעתיד לבא. והכל כך הוא.

בַּהֲהֹא זָמָנָא. אמר רבי שמעון, זְבָאֵין אִינְזָן
דִּיְשַׁתְּאָרוֹן בְּעַלְמָא, וּמְאָן אִינְזָן. תָּא חִזֵּין,
לֹא יִשְׂתָּאֵר מַבְנֵי עַלְמָא, בר אִינְזָן גּוּירִין, דְקַבְּילָוּ
אַת קִיְמָא קְדִישָׁא, וּעַלְוָו בְּקִיְמָא קְדִישָׁא, בְּאִינְזָן
תִּרְיֵין חִזְקִיּוֹן, בְּמָה דָאָקוּמָנָא. וְהֹא גְטִיר לִיה
לְהַחֹזָא קִיִּים, וְלֹא עִילִילָה בָּאָתָר דָלָא אַצְטְרִיךְ,
אַלְיָן אִינְזָן דִּיְשַׁתְּאָרוֹן, וַיְכַתְּבוּן לְחִי עַלְמָא.

מְנֻלָּן. דְבַתִּיב, (ישעה ז) וְהִיה הַגְשָׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר
בִּירוּשָׁלָם קָדוֹשׁ יֹאמֶר לוּ כָל הַבְּתוּב
לְחִיִּים בִּירוּשָׁלָם. מִשְׁמָע הַגְשָׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר
בִּירוּשָׁלָם, דָבָל מָאוֹן דָאָגָזָר, בְּאַלְיָן תִּרְיֵין דָרְגֵין
עַל. וְאֵי גְטִיר לְהַחֹזָא קִיִּים בְּדַקָּא חִזֵּין, וַיַּזְהֵר
בִּיה, עַלְיָה בְתִיב הַגְשָׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם.
אַלְיָן יִשְׂתָּאֵר זָמָנָא זָמָנָא, וּבָהוּ זְפִינָן קְדִשָּׁא

לשון הקור迟

מְפִינָן לְנוּ? שְׁפָתָוב (ישעה ז) וְהִיה הַגְשָׁאָר
בְּצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם קָדוֹשׁ יֹאמֶר לוּ
כָל הַבְּתוּב לְחִיִּים בִּירוּשָׁלָם. מִשְׁמָע
הַגְשָׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר בִּירוּשָׁלָם, שְׁבָל
מֵי שְׁגָמָול, בְּשִׁתְיִ תְּדִרְגּוֹת הַלְלוּ נְכָנסָם.
וְאֵם שׁוֹמֵר אֹתוֹ בְרִית בָּרוּאִי וַיַּהַר בּוּ,
עַלְיוֹ בְתִוב הַגְשָׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַגְוֹתֶר
בִּירוּשָׁלָם. אַלְיָן יִשְׂתָּאֵר לְאֹתוֹ זָמָן, וּבָהָם
עַתְיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לַתְּרַשֵּׁשׁ אֶת

בָּאוֹתָו זָמָן, אמר רבי שמעון, אשרי
אָוֹתָם שִׁישָׁאָרוּ בְעוֹלָם. וְמי הָם? בא
רָאָה, לא יִשְׂתָּאֵר בְעוֹלָם רק אָוֹתָם
מְהֻולִים, שְׁקָבָלוּ אֹתָה בְרִית הַקָּדוֹשׁ,
וְנְכָנסוּ לְבִרִית הַקָּדוֹשׁ בְאָוֹתָם שְׁנִי
תַּלְקִים, בָמו שְׁבָאָרְנוּ, וְהֹא שׁוֹמֵר אֶת
אֹתוֹ הַבְּרִית וְלֹא מְכַנִּיסוּ לִמְקוֹם שְׁלָאֵי
צָרִיךְ. אֶלְהָ הָם יִשְׂאָרוּ וַיְכַתְּבוּ לְחִי
עוֹלָם.

בריך הוא לחדתא עלמא, ולמחדי בהו. על ההוא זמגנא בתיב, (תהלים קד) יְהִי כבּוֹד יְיֻ' לְעוֹלָם יִשְׁמַח יְיֻ' בְּמַעֲשָׂיו.

רבי חייא היה איזיל לגביה רבוי אלעזר, אשבחיה, דהוה יתיב לגביה הרבוי יוסף ברבי שמעון בן לקוניא חמי. עד דזקיף רישיה, חמא לייה לרבי חייא, אמר, (ישעה יט) ביום ההוא יהיה ישראל שלישיה למצרים ולאשר ברכה בקרבת הארץ אשר ברכו יי' צבאות לאמר ברוך עמי מצרים ומעשה יידי אשור ונחלתי ישראל, (ס"א וכי אשור למצרים קרבין איינו לקודש בריך הוא. אלא, על גלוותא ריסקון ממצרים ומאשר אתה אמר, וכי אתה על מצרים ועל אשור, על אינון חסידין להוזן, ואחריו בתויבתא, ואשתארון למפלח לישראל ולמלך משיחא, דכתיב, (תהלים עב) ווישתחו לו כל מלכים. ובתיב, (ישעה מט) והיו מלכים אומנייד וגנו).

אמר ליה, מי דכתיב, (משל ג) דרכיך דרכי נעם אמר ליה מה מפשין כו) בני

לשון הקודש

העולם ולשם בהם. על אותו זמן בתוב, (תהלים קד) יְהִי כבּוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו.
רבי חייא היה חולך לרבי אלעזר. מצאו שהיה יושב אצל רבוי יוסף ברבי שמעון בן לקוניא חמי. עד שעדרים ראשוו בתשובה ונשarrow לעבד את ישראל ואת מלך המשית שבתוב (תהלים עב) ווישתחו לו כל מלכים, ובתויב והיו מלכים אומנייד וגנו.
 אמר לו, מה זה שבותך דרכיה דרכיכי נעם? אמר לו, פמה טפשין)

עַלְמָא, דְּלֹא יַדְעֵין וְלֹא מְשֻׁגִּיחַן בְּמַלְוִי דָּאוּרִיתָא,
הַהָּא מְלִין דָּאוּרִיתָא (נ"א בְּמַה רְוֵין עַלְעֵין אֵית בָּהוּ) אִינְיוֹן
אֲרָחָא לְמַזְכֵּי בְּהַהְוָא נָעַם יְיָ דְּכַתִּיב דְּרָכֵיכָה דְּרָכֵיכָי
נָעַם וְכֹל גַּתְיוֹתֶיהָ שְׁלוּם. דְּרָכֵיכָי נָעַם וְכֹאֵי. מְאֵי
נָעַם. בְּמַה דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים כ) לְחוֹזֹת בָּנָעַם יְיָ, וְהָא
אַוְקְמוֹה, בְּגַיּוֹן (נ"א כ) דָּאוּרִיתָא, וְאֲרָחָוי, מַהְהָוָא
נָעַם אַתְּיָן, וְאִינְיוֹן אֲרָחָין פְּרִישָׁן בֵּיהֶ, וְעַל דָּא
דְּרָכֵיכָה דְּרָכֵיכָי נָעַם וְכֹל גַּתְיוֹתֶיהָ שְׁלוּם.

אָמַר רַבִּי חִיא, תְּגִינָּנוּ, בְּשַׁעַתָּא דְּקִידְשָׁא בְּרִיךְ
הַזָּא יְהָב אֲוּרִיתָא לִיְשָׁרָאֵל, נְפָק נְהֹרָא
מַהְהָוָא נָעַם, וְאַתְעַטֵּר בֵּיהֶ קָדְשָׁא בְּרִיךְ הַזָּא,
וּמַהְהָוָא נָעַם אֲבָהִיקוּ זְיוּונָה דְּבָלָהוּ עַלְמַיִּין (דף נ"ח ע"א)
דְּבָלָהוּ רַקְיעֵין, דְּבָלָהוּ כְּתָרִין. עַל הַהְיָא שַׁעַתָּא
בְּכִתִּיב, (שיר השירים ג) צָאנָה וּרְאִינָה בָּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ
שְׁלָמָה וְגוּ.

לשון הקודש

בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יוֹדָעִים וְלֹא מְשֻׁגִּיחִים מִפְּרָשׁוֹת בָּה, וְעַל וְהָדְרָכֵיכָה דְּרָכֵיכָי נָעַם
בְּרוּבֵי תּוֹרָה, שְׁחוּרֵי בְּרוּרֵי תּוֹרָה (בְּמַה
סּוֹדוֹת עַלְיוֹנִים יִשְׁבְּתָה) הַמַּדְרָך לְזִוְופָת בְּאָתוֹת
נָעַם ה/, שְׁבָתוֹב דְּרָכֵיכָה דְּרָכֵיכָי נָעַם וְכֹל
גַּתְיוֹתֶיהָ שְׁלוּם. דְּרָכֵיכָי נָעַם וְכֹאֵי. מָה זוּ
נָעַם? בְּמוֹ שְׁבָתוֹב (תְּהִלִּים כ) לְחוֹזֹת בָּנָעַם
ה/, וְהָרֵי פְּרִשָּׁה, מְשׁוּם (כ) שְׁהַתּוֹרָה
וְדְרָכֵיכָה בְּאַיִם מֵאָתוֹת נָעַם, וְאַוְתָּן דְּרָכִים

וְהִהֵּא שְׁעַתָּא דְאַתְּבָנִי מִקְדְּשָׁא, אֲתַעַטֵּר קָדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּהַהְיוֹא עַטְרוֹתָה, וַיְתִיב בְּכֶרֶסְפִּיא
דִּילִיה, וְאַתְּעַטֵּר בְּעַטְרוֹתָי. וּמְהַהְיוֹא זְמָנָא דְאַתְּחַרְבָּ
בֵּי מִקְדְּשָׁא, לֹא אֲתַעַטֵּר קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעַטְרוֹתָי,
וְהַהְיוֹא נָעַם אַתְּטִמֵּר וְאַתְּגִנֵּי.

אָמֵר רַבִּי אַלְעֹזֶר, בְּשְׁעַתָּא דְעַל מֵשָׁה בְּגֹז עֲנָנָא,
בְּמָה דְכַתִּיב, (שמות כד) וַיָּבֹא מֵשָׁה בְּתוֹךְ הַעֲנָן,
כִּבְרֵר נְשָׁה הַהְיוֹת אָזֵל בְּאַתְּרֵר הַרוֹחָא. אִיעָרָע בֵּית חֶדֶד
מַלְאָכָא רַבְּרָבָא, וְתַאֲנָא, קְמוֹאָל שְׂמִיה. וְהַוָּא
מִמְּנָא עַל תְּרִיסְרֶר אַלְפִין מִמְּנָנוּ שְׁלִיחָן. בְּעָא
לְאוֹזְרוֹגָא בֵּית הַמֵּשָׁה, פָּתָח מֵשָׁה פּוּמִיה, בְּתְרִיסְרֶר
אַתְּזָוָן גְּלִיפָּן דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְאַוְלִיף לֵיה קָדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּסֶגֶה, וְאַתְּרַחְקָמִיה תְּרִיסְרֶר אַלְפִין
פְּרִסְיָן, וְהַוָּא אָזֵל מֵשָׁה בְּעֲנָנָא, וְעִינָיו מַלְהָטָן
כְּגֻמְרִין דְאָשָׁא.

לשון הקודש

צָאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה
לְתוֹךְ הַעֲנָן, בְּכַתּוֹב (שמות כד) וַיָּבֹא מֵשָׁה
בְּתוֹךְ הַעֲנָן, בְּאַדְם שְׁהִיה הַזָּלֶךְ בְּמָקוֹם
שֶׁל רֹויָת, וַיָּגַשׁ בּוּ מַלְאָךְ בְּדוּל אֶחָד.
וּשְׁנִינוּ שְׁשָׁמוֹ קְמוֹאָל, וְהַוָּא מִמְּנָה עַל
שְׁנָים עָשָׂר אַלְפִים מִמְּנִים שְׁלִיחִים. רְצָחָה
לְהַזְהָגָן בְּמֵשָׁה. פָּתָח מֵשָׁה פּוּ בְּשִׁתְּיִם
עִשְׂרָה אֲוֹתִיותִ חֲקֻוקָות שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּרוֹשׁ
הַתְּבִשָּׁה וּנְגַנְגָּה.

וְאַזְתָּה שָׁעָה שְׁגַבָּנה הַמִּקְדֵּשׁ, הַתְּעַטֵּר
הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַזְתָּה עַטְרוֹתָה, וַיִּשְׁבַּב
בְּכֶסֶאוּ וְהַתְּעַטֵּר בְּעַטְרוֹתָיו. וּמְאֹתוֹ וּמִן
שְׁנָחָרֶב בֵּית הַמִּקְדֵּשׁ, לֹא הַתְּעַטֵּר
הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַטְרוֹתָיו, וּמְאֹתוֹ נָעַם
הַתְּבִשָּׁה וּנְגַנְגָּה.

עד דאייערע ביה חד מלאכָא, רבְּרַבָּא וַיְקִירָא מִן קְדֹמָאָה, וַתָּאֶנָּא הַדְּרָגִיא"ל שְׂמִיחָה, וְהִוא עַלְאָה עַל שְׁאָר מְלָאכָין, אֲלֵף יְשִׁתִּין רַבּוֹא פְּרָסִין, וַקְלִילָה אֲזִיל בְּמַאתָנוֹ אֲלֵף רַקְיעִין, דְּמַסְתַּחַרָאָן בָּאַשָּׁא חִיזּוּרָא. בֵּין דְּשָׁמָא לֵיה מֵשָׁה, לֹא יִכְלֶל לְמַלְאָא. בְּעָא לְמַשְׁדי גְּרָמִיה מְגֻעָנָה.

אמֶר לֵיה קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵשָׁה, וּכְיַאֲגָתָה הוּא דְּאָסְגִּית מְלִין עַמִּי בְּסִנְהָה, דְּבָעִית לְמַגְדָּע רָזָא דְּשָׁמָא קְדִישָׁא, וְלֹא דְּחִלָּת. וְהַשְׁתָּא אַת דְּחִיל מְחַד מְשִׁמְשִׁי. בֵּין דְּשָׁמָע מֵשָׁה קָלִילָה דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַתְּתָקָף. פָּתָח פּוּמִיה, בְּשַׁבְּעִין וַתְּרִין אַתְּזָוָן דְּשָׁמָא עַלְאָה, בֵּין דְּשָׁמָע הַדְּרָגִיא"ל אַתְּזָוָן דְּשָׁמָא קְדִישָׁא, מְפּוּמִיה דְּמֵשָׁה, אָזְדַעְזָע. קָרִיב

לשון הקודש

שלפֶר אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּסִנְהָה, לְדִבָּר. רָצָה לִזְרַק אֶת עַצְמוֹ מִתּוֹךְ הַעֲנָן. אָמֶר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, מֵשָׁה, וּכְיַאֲגָתָה, וְהִיא מֵשָׁה הַזָּלֶד בְּעָנָן, וַיַּעֲנֵנִי אַתָּה שְׁהִרְבִּית דְּבָרִים עַמִּי בְּסִנְהָה, שְׁרֵצִית לְדִעָת אֶת סּוֹד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְלֹא פְּחַדְתָּ, וַעֲבָשׂוּ אַתָּה פּוֹתֵר מְאַחֲרָיו מִשְׁטָפְשִׁי? בֵּין שְׁשָׁמָע מֵשָׁה אֶת קֹול הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הַתְּעוּקָה. פָּתָח פִּיו בְּשַׁבְּעִים וְשְׁתִים אֲוֹתִיות הַשֵּׁם הַעֲלֵין. בֵּין שְׁשָׁמָע הַדְּרָגִיא"ל אֶת אֲוֹתִיות הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ מִפִּי מֵשָׁה, הַזְעָזָע. קָרַב אַלְיוֹ לְבָנָה. בֵּין שְׁרָאָהוּ מֵשָׁה, לֹא יִכְלֶל